

ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛЯ: ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ

INTERNET COMMERCE: ACCOUNTING AND TAXATION

У статті розглянуто порядок обліку розрахунків із покупцями в Інтернет-торгівлі. Складні економічні відносини відчутно впливають на можливості споживачів. Користуючись послугами суб'єктів господарювання, що діють у сфері Інтернет-торгівлі, покупці отримують можливість заощадити за рахунок більш низьких цін, порівняти ціни для вибору найнижчої. Для економії часу товар можна вибрати не виходячи з дому, вибрати зручний спосіб оплати і доставки. У статті висвітлено торгівлю у сфері е-бізнесу як об'єкт обліку. Побудовано алгоритм здійснення Інтернет-торгівлі та облікового забезпечення розрахунків із покупцями, нарахування доходу та визначення фінансового результату. Особливу увагу приділено порядку складання електронного договору згідно із Законом України «Про електронну комерцію». Акцентовано увагу на способах розрахунків за товари, роботи, послуги та кореспонденції рахунків в обліку. Висвітлено можливі способи доставки та відображення господарських операцій в обліку.

Ключові слова: торгівля, Інтернет-торгівля, облік, покупці, споживач, електронний договір, спосіб оплати, спосіб доставки.

В статье рассмотрен порядок учета расчетов с покупателями в Интернет-

торговле. Сложные экономические отношения ощутимо влияют на возможности потребителей. Пользуясь услугами субъектов ведения хозяйства, которые действуют в сфере Интернет-торговли, покупатели получают возможность сэкономить за счет низких цен, сравнить цены для выбора самой оптимальной. Для экономии времени товар можно выбрать не выходя из дома, выбрать удобный способ оплаты и доставки. В статье отражена торговля в сфере е-бизнеса как объект учета. Построен алгоритм осуществления Интернет-торговли и учетного обеспечения расчетов с покупателями, начисления дохода и определения финансового результата. Особенное внимание уделено порядку составления электронного договора согласно Закону Украины «Об электронной коммерции». Акцентируется внимание на способах расчетов и корреспонденции счетов в учете. Отражены возможные способы доставки и отражения хозяйственных операций в учете.

Ключевые слова: торговля, Интернет-торговля, учет, покупатель, потребитель, электронный договор, способ оплаты, способ доставки.

УДК 657:339:004

Лера О.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку
Полтавська державна аграрна академія

Leha Olha

Poltava State Agrarian Academy

In the current difficult political and economic conditions in Ukraine, trade remains one of the most profitable and promising business sectors. Foreign trade experience has influenced the development of e-commerce in Ukraine. In today's business environment, a useful tool is Internet commerce, aimed at developing the Ukrainian economy and meeting the needs of both producers of goods (works, services) and consumers. The purchasing power of Ukrainians is diminished over rising food prices, not everyone can afford to buy other things. By using the services of business entities operating in the field of Internet commerce, customers can save due to lower prices, compare prices to choose the lowest. To save time, the goods can be selected in the comfort of home, choosing a convenient payment and delivery method. Electronic commerce, as any type of activity of business entities engaged in the production and sales of goods (works, services), is an object of accounting and taxation. The main components of accounting of electronic commerce are determined in the article: the cost of creating sites and sales presentation, the execution of electronic contracts, acceptance of orders, electronic payments in various forms, operations to fulfil the order, etc. Objects of taxation include operations on realization, calculation of wages for employees, tax calculation depending on the chosen system of taxation. The tax systems that can be selected by legal entities or individual entrepreneurs are substantiated: II and III group of single tax payers or the general tax system with payment of income tax. The algorithm of realization of the Internet trade and accounting support of settlements with buyers, accrual of income, and determination of financial result is constructed. Particular attention is paid to the procedure for drawing up an electronic contract according to the Law of Ukraine "On E-Commerce". It is emphasized on the methods of settlements and the correspondence of accounts in accounting. Possible ways of delivering and displaying business transactions in accounting are highlighted.

Key words: trade, Internet commerce, accounting, buyers, consumer, electronic contract, payment method, delivery method.

Постановка проблеми. У сучасних умовах ведення бізнесу корисним інструментом стає електронна комерція, спрямована на розвиток економіки України і задоволення потреб як виробників товарів (робіт, послуг), так і споживачів.

Комерційна діяльність, заснована на всесвітній комп'ютерній мережі Internet, дає змогу розширити ринки збуту як малих підприємств, так і великих компаній. Споживачі все більше користуються під час вибору товарів, робіт чи послуг сайтами компаній, магазинів, туристичних фірм тощо. Крім того, досить зручно користуватися сайтами приватних оголошень про продаж товарів, які були вживані.

За узагальненими даними онлайн-торгівлі в Україні за 2018 р. установлено, що покупки здійснюють здебільшого через комп'ютери (62%), на другому місці – смартфони (34%), планшети (4%). За демографічною ознакою найбільш актив-

ними споживачами є жінки (61%). Вікові категорії споживачів розділилися так: 18–24 роки – 15%, 25–34 роки – 46%, 35–44 роки – 23%, 44–54 роки – 10%, 55–64 роки – 5%, 65 років+ – 1%. Оцінка покупок, здійснених у мережі Internet, дала змогу виділити топ-5 товарів та послуг: побутова техніка та електроніка; одяг; косметика і парфуми; взуття; туристичні послуги [1].

Для продавців електронна комерція супроводжується створенням нових масивів інформації, які пов'язані зі створеннями сайтів, витратами на рекламу, роздрібною чи оптовою торгівлею, виконанням замовлень, доставкою товарів, електронними грошима, онлайн-аукціонами тощо. Виявлення, реєстрація, накопичення, обробка, узагальнення, зберігання даних про зазначені масиви інформації можливі тільки у системі бухгалтерського обліку. Отже, в умовах цифрової

трансформації торговельної діяльності роль бухгалтерського обліку в системі інформаційного забезпечення актуалізується.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам теорії та організації бухгалтерського обліку електронного бізнесу присвятили праці А.С. Крутова [2], В.А. Кулик [3], С.Ф. Легенчук [4]. Проте наразі недостатньо вивченими залишаються практичні питання використання окремих елементів бухгалтерського обліку, підходи до електронного документування в системі диджитал-обліку, податкові аспекти діяльності суб'єктів електронної комерції. Зазначені проблеми зумовили вибір теми, завдань, структури та напрямів дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження сутності електронного бізнесу та ролі бухгалтерського і податкового обліку для його ефективного функціонування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрові технології стрімко поширюються в усіх сферах життя людства. А враховуючи, що населення має постійний попит на товари, послуги, роботи, то диджиталізація прийшла й у сферу торгівлі. Продаж товарів пройшов шлях від ринків, крамничок, лотків, кіосків до великих супер- та гіпермаркетів. Із прийняттям Закону України «Про електронну комерцію» [5], розвитком Інтернет-комунікацій, служб доставки, платіжних систем їх почали змінювати онлайн-майданчики (Інтернет-магазини, маркетплейси, торговельні онлайн-сервіси тощо).

У сучасних складних економічних та політичних умовах Інтернет-торгівля дає змогу організувати збут товарів, робіт чи послуг із відносно невеликими витратами. Електронна торгівля, як і будь-який вид діяльності суб'єктів господарювання, що займаються виробництвом та реалізацією товарів (робіт, послуг), є об'єктом бухгалтерського обліку та оподаткування.

До основних складників об'єкта бухгалтерського обліку електронної торгівлі належать витрати на створення сайтів і презентацію товару, оформлення електронних договорів, приймання замовлення, електронні платежі в різних формах, здійснення операцій щодо виконання замовлення і т. д. Усі зазначені господарські операції повинні бути зареєстровані у хронологічному порядку, підлягають обробці та відображенню на рахунках бухгалтерського обліку, що є підставою для складання фінансової звітності.

До об'єктів оподаткування належать операції щодо реалізації, нарахування заробітної плати працівникам, нарахування податку залежно від вибраної системи оподаткування. Юрособи чи фізособи – підприємці, які є суб'єктами eCommerce, згідно з чинним законодавством, можуть самостійно вибрати спрощену або загальну систему оподаткування.

Спрощена система оподаткування передбачає справляння податків із заміною сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку.

Платники податку єдиного податку I групи не можуть бути суб'єктами Інтернет-торгівлі, оскільки у структурі класифікації видів економічної діяльності (КВЕД ДК 009:2010) для таких фізичних осіб – підприємців передбачена роздрібна торгівля з лотків і на ринках: 47.81 – харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами, 47.82 – текстильними виробами, одягом і взуттям, 47.89 – іншими товарами.

Отже, перебувати на спрощеній системі оподаткування та бути суб'єктами e-бізнесу можуть бути платники II і III груп. Винятком є те, що платники ЄП II групи можуть продавати товари через Інтернет-магазин будь-яким покупцям, тоді як послуги з доставки товару вони мають право надавати виключно іншим платникам єдиного податку чи населенню [6].

Для платників ЄП II групи в 2019 р. річний дохід становить 1,5 млн грн за дозволеної кількості працівників не більше 10 осіб. Ставка податку становить 20% мінімальної заробітної плати (834,60 грн).

До платників ЄП III групи належать фізособи – підприємці та юрособи – суб'єкти господарювання з доходом не більше 5 млн грн. Ставка податку зазвичай становить 3% або 5% від доходу, підвищена для юросіб у випадках, визначених п. 293.5 ПКУ: 6% – зі сплатою ПДВ; 10% – без сплати ПДВ.

Перебування суб'єктів e-business на загальній системі оподаткування передбачає сплату податку на прибуток, порядок нарахування та сплати якого регулюється розділом III «Податок на прибуток» ПКУ.

Окрім того, Інтернет-магазини залежно від вибраної системи оподаткування (спрощена система оподаткування, обліку, звітності чи загальна) можуть бути також платниками ПДВ (20%), податку на доходи фізичних осіб (18%), військового збору (1,5%) та інших податків.

Алгоритм здійснення Інтернет-торгівлі та її облікового забезпечення представлено на (рис. 1).

Учасниками Інтернет-торгівлі, як і будь-якого іншого виду торговельних відносин, є продавець і покупець, між якими неможливі взаємовідносини без укладення договору.

Розділ III «Порядок вчинення електронних правочинів» Закону України «Про електронну комерцію» [5] визначає порядок укладання електронних договорів, розглядаючи їх як домовленість двох або більше сторін, спрямовану на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків, оформлену в електронній формі (тобто дистанційно і з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем). Алгоритм складання електронного договору та визнання його укладе-

ним представлено на рис. 2. Під час укладання договорів керуються також вимогами Цивільного і Господарського кодексів України, іншими актами законодавства.

Учасниками відносин у сфері Інтернет-торгівлі є:

1) суб'єкт господарювання будь-якої організаційно-правової форми (приватне підприємство, мале підприємство, товариство з обмеженою відповідальністю, акціонерне товариство тощо), який реалізує товари, виконує роботи, надає послуги з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем;

2) постачальник послуг проміжного характеру в інформаційній сфері;

3) покупець товарів, або замовник робіт чи послуг [7].

До додаткових обов'язків продавця належить прямий і простий доступ до інформації про себе, товар, способи оплати і доставки, предмет договору повинен відповідати як кількісним, так і якісним параметрам, оперативно підтверджувати замовлення від контрагента тощо.

Права й обов'язки покупців (замовників) у сфері е-комерції прирівнюється до статусу споживача, визначеного Законом «Про захист прав споживачів». На покупців покладено обов'язки надання інформації про себе, електронний підпис, ідентифікації в інформаційній системі підприємства е-комерції тощо.

Інтернет-магазини для розрахунків пропонують декілька способів оплати, розглянемо їх види, особливості та відображення в обліку.

1. Готівкові розрахунки, які можна здійснити безпосередньо в офісі продавця або під час доставки розрахуватися з кур'єром. В обліку кореспонденція рахунків: Дт 301 Кт 702.

2. Безготівкові розрахунки можливо здійснити банківським платіжним дорученням через зарахування на поточний рахунок продавця: Дт 311 Кт 702, Дт 702 Кт 641, Дт 902 Кт 28.

3. Застосування банківських платіжних карток: а) через портативний платіжний термінал у кур'єра під час доставки товару; б) оплата банківськими платіжними картками на сайті Інтернет-магазину (Інтернет-еквайринг) через фінансових посередників (Portmone.com, Liqpay та ін.). Особливістю таких способів оплати є застосування реєстратора розрахункових операцій і видача клієнтам на руки фіскального касового чеку за ф. № ФКЧ-1, основними реквізитами якого є форма оплати (готівкою, картою, у кредит, чеками тощо) та

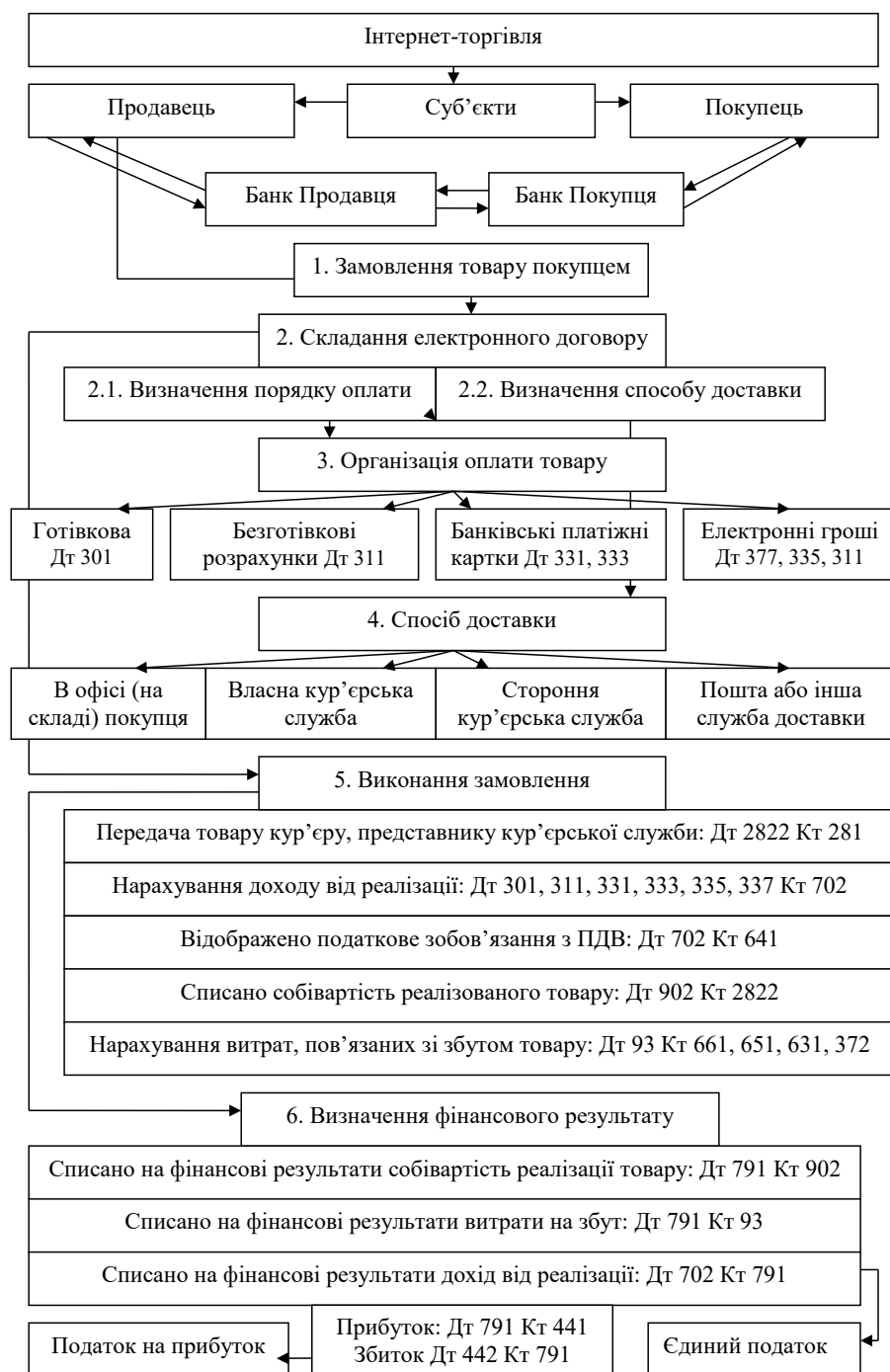
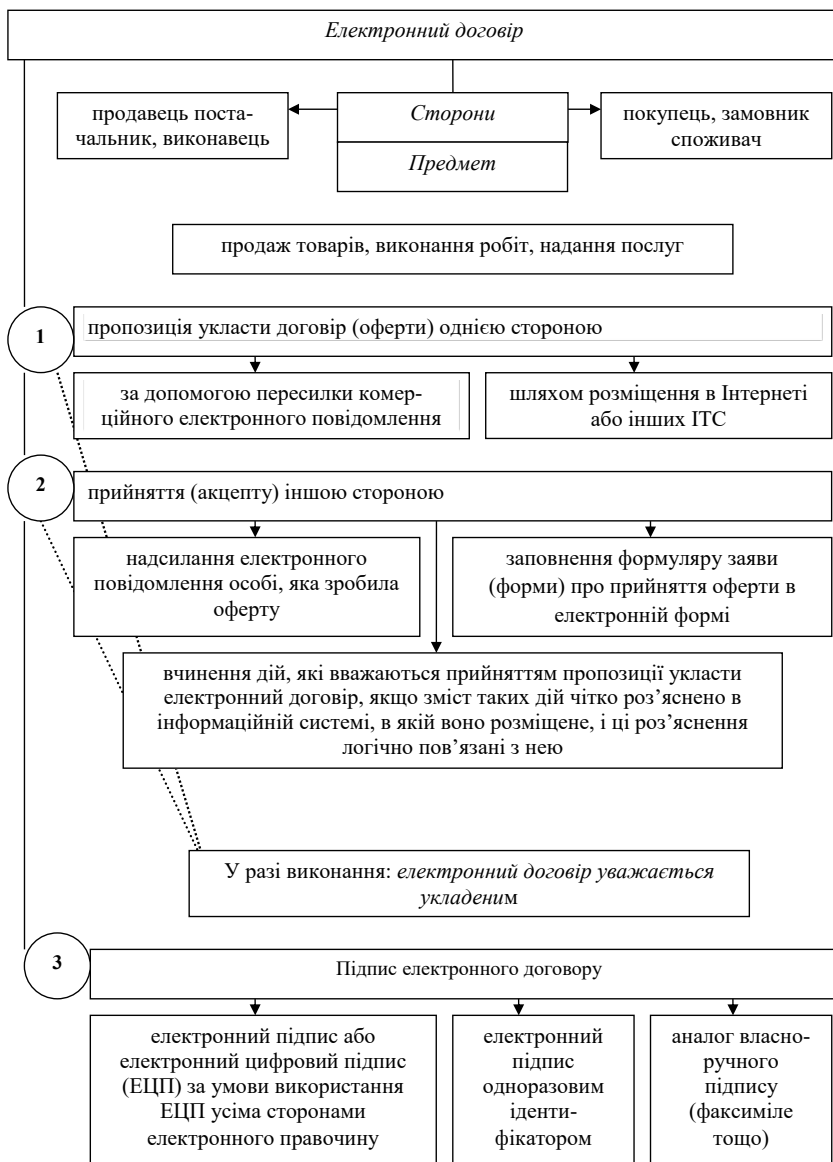

Рис. 1. Алгоритм здійснення Інтернет-торгівлі

Джерело: розроблено автором

Рис. 2. Алгоритм складання електронного договору та визнання його укладеним

Джерело: узагальнено автором на підставі [5]

сума коштів [8]. У бухгалтерському обліку складається кореспонденція рахунків: Дт 331 Кт 702, Дт 333 Кт 331, Дт 311 Кт 333.

4. Електронні гроші. Згідно із Законом України «Про платіжні системи та переказ грошей», це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, які приймаються як засіб платежу іншими, ніж емітент, особами й є грошовим зобов'язанням особи, що виконуються в готівковій або безготівковій формі [9].

В Україні випуск електронних грошей мають право лише 23 банки на базі карткових платіжних систем Visa, MasterCard, НСМЕП. Наприклад, «Альфа-банк» – FORPOST, ALFA-MONEY, MasterCard, Visa, «Простір», «Ощадбанк», «Перший інвестиційний банк», ПУМБ, «ПриватБанк» – MasterCard, Visa [10].

Найбільш популярним сервісом серед користувачів та Інтернет-магазинів у більшості країн є WebMoney (або WebMoney Transfer), що пов'язано з раннім стартом діяльності та перевіреною безпекою платежів. Кожен, хто реєструється в системі WebMoney, отримує електронний гаманець, на якому ведеться облік прав вимоги користувача. В обліку зарахування WMU на електронний гаманець продавця (набуття права вимоги) відображається Дт 377 Кт 685, переведення електронних грошей у безготівковій та отримання їх на поточний рахунок – Дт 311 Кт 377.

Альтернативою WebMoney можуть стати «законні» електронні гроші. Такими сьогодні є «ГлобалМані» (емітент АТ «Ощадбанк»), МонеХу (ПУАТ «Фідобанк»), «Максі» (ПАТ «Альфа-банк»). Е-гроші, отримані як оплата за товар, суб'єкти Інтернет-торгівлі не можуть витратити на придбання товару в іншого користувача системи [10]. Порядок розрахунку електронними грошима простий: споживач відправляє їх зі свого електронного гаманця на електронний гаманець продавця [11]. В обліку такі операції відображають: а) отримання електронних грошей за товар – Дт335 Кт681, б) пред'явлення електронних грошей до погашення – Дт 377 Кт 335; в) надходження грошових коштів – Дт 311 Кт 377.

Під час формування замовлення вибирають спосіб доставки. Здебільшого Інтернет-магазини пропонують вибрати зручний варіант, не обмежуючи споживачів. До них належить:

1. Отримання товару в магазині (складі, офісі). Для продавця цей спосіб не супроводжується додатковими витратами, оплата проводиться на місці готівкою або пред'являється чек про часткову (повну) оплату. Право на товар переходить споживачу. У бухгалтерському обліку така операція супроводжується кореспонденцією рахунків: Дт 301 Кт 702, Дт 702 Кт 641, Дт 902 Кт 28.

2. Доставка товару кур'єром в обумовлене покупцем місце. Можливі два варіанти:

– в Інтернет-магазині працює власна служба доставки, що супроводжується витратами на оплату праці, єдиний соціальний внесок тощо. Кореспонденція рахунків: а) передача товару для

доставки – Дт 2822 Кт 281; б) товар було доставлено безпосередньо споживачу, кур'єр готівку здає в касу – Дт 301 Кт 702; в) відображено податкове зобов'язання з податку на додану вартість – Дт 702 Кт 641; г) списано собівартість реалізованого товару – Дт 902 Кт 2822; д) нараховано заробітну плату працівникам служби доставки – Дт 93 Кт 661; е) нараховано єдиний соціальний внесок – Дт 93 Кт 651 (22%); є) відображено підтверджені документально інші витрати для забезпечення діяльності служби доставки – Дт 93 Кт 372;

– залучення служби доставки супроводжується кореспонденцією рахунків: а) передано товар залученій організації по доставці товарів, вантажів – Дт 2822 Кт 281; б) згідно з рахунком нарахована оплата за послуги – Дт 93 Кт 631; в) відображено податковий кредит із ПДВ – Дт 641 Кт 631; г) надано підтверджуючий документ (звіт, акт тощо) щодо доставки товарів – Дт 361 Кт 702; д) відображено податкове зобов'язання з ПДВ – Дт 702 Кт 641; е) перераховано на поточний рахунок оплату за товар – Дт 311 Кт 361.

3. Доставка товару поштою або іншою транспортною організацією. Служби доставки на українському ринку представлено різними компаніями, такими як «Нова пошта», «Укрпошта», «Інтайм», Meest Express, Delivery, «Автолюкс». Сервіс horoshop.ua для визначення популярності провів опитування серед Інтернет-магазинів та встановив, що найбільш популярною є «Нова пошта» (97% опитуваних), на другому місці – «Укрпошта» (33%). У частині перевезень вантажів «Нова пошта» теж є лідером (64% опитуваних), тоді як 8% припадає на послуги «Укрпошти» [12].

До переваг користування послугами «Нової пошти» належать швидка доставка, широка мережа відділень, зручна автоматизація та інтеграція з різними сервісами, але все ж відзначено високу вартість послуг [12].

В обліку господарські операції необхідно відобразити так: а) передача товару для пересилання – Дт 2822 Кт 281; б) під час пересилання поштою підтвердженням слугує документ, що підтверджує факт пересилання (наприклад, квитанція, чек і т. д.) – Дт 361 Кт 702, кошти отримують після пересилання товару та його отримання – Дт 311 Кт 361, якщо товар було доставлено безпосередньо споживачу; в) відображено податкове зобов'язання з податку на додану вартість – Дт 702 Кт 641; г) списано собівартість реалізованого товару – Дт 902 Кт 2822.

Висновок з проведеного дослідження. Розвиток Інтернет-торгівлі має значний потенціал на національних ринках. Користуючись послугами суб'єктів господарювання, що діють у сфері Інтернет-торгівлі, покупці отримують можливість заощадити за рахунок більш низьких цін, порівняти ціни для вибору найнижчої. Для економії часу

товар можна вибирати не виходячи з дому, вибирати зручний спосіб оплати і доставки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає підставу зробити висновки про незначну кількість наукових праць щодо проблем обліку та оподаткування процесу електронної торгівлі.

Розроблено алгоритм здійснення Інтернет-торгівлі та порядок облікового відображення господарських операцій для успішного здійснення збутового процесу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Онлайн-торгівля в Україні минулого року. URL : <https://nachasi.com/2019/03/25/e-commerce-in-ukraine-2018/> (дата звернення: 12.07.2019).
2. Крутова А.С. Методологія та організація бухгалтерського обліку у сфері електронної торгівлі : автореф. дис. ...док. екон. наук. Київ, 2011. 31 с.
3. Кулик В.А. Розвиток бухгалтерського обліку на підприємствах електронного бізнесу : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2017. 344 с.
4. Легенчук С.Ф., Королюк Н.М. Методика бухгалтерського обліку процесу електронної комерції. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2010. Вип. 4. С. 321–334. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2010_4_57 (дата звернення: 07.07.2019).
5. Про електронну комерцію : Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19> (дата звернення: 07.07.2019).
6. Кужельюк А.В., Стаднюк Т.В. Інтернет-торгівля: здійснення та облік. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 9. С. 797–801. URL : <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/163.pdf> (дата звернення: 10.07.2019).
7. Асадчев Ю. Особливості електронних договорів згідно із Законом України «Про електронну комерцію». URL : https://zib.com.ua/ua/122670-osoblivosti_elektronnih_dogovoriv_zgidno_zakonu_ukraini_pro_.html (дата звернення: 10.07.2019).
8. Золотухін О. Власна справа: Інтернет-торгівля. *Вісник. Офіційно про податки*. 2017. № 42(946). URL : <http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100006259-vlasna-sprava-internet-torgivlya> (дата звернення: 11.07.2019).
9. Про платіжні системи та переказ грошей : Закон України від 05.04.2001 № 2346-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14/card2#Card> (дата звернення: 12.07.2019).
10. Електронні гроші: види і системи. Дізнайтеся, які електронні гроші дозволені в Україні, як здійснюється обмін віртуальних грошей. URL : https://bankchart.com.ua/e_banking/statii/elektronni_groshti (дата звернення: 13.07.2019).
11. Ольховик О. Електронні гроші. *Податки та бухгалтерський облік*. 2015. № 101. URL : <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2015/december/issue-101/article-14160.html> (дата звернення: 13.07.2019).
12. Поза конкуренцією: «Нова пошта» в три рази популярніше інших служб доставки. *Інфографіка*. URL : <https://rau.ua/novyni/novini-kompanij/rating-delivery/> (дата звернення: 13.07.2019).

REFERENCES:

1. Onlain-torhivlia v Ukraini mynuloho roku [Online retailing in Ukraine last year]. Available at: <https://nachasi.com/2019/03/25/e-commerce-in-ukraine-2018/> in Ukrainian (accessed 12 July 2019).
2. Krutova A. S. (2011) Metodolohiia ta orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku v sferi elektronnoi torhivli [Methodology and organization of accounting in the field of electronic trading]. *Doctor's thesis*. Kyiv (in Ukrainian).
3. Kulyk V. A. (2017). Rozvytok bukhhalterskoho obliku na pidpriemstvakh elektronnoho biznesu [Development of accounting at the enterprises of electronic business]. Poltava (in Ukrainian).
4. Lehenchuk S. F., Koroliuk N. M. (2010) Metodyka bukhhalterskoho obliku protsesu elektronnoi komertsii [Methods of accounting for electronic commerce process]. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu. Ekonomichni nauky*. [Bulletin of Chernivtsi Trade and Economics Institute. Economic Sciences] (electronic journal), vol. 4., pp. 321-334. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchtei_2010_4_57 (accessed 7 July 2019).
5. Pro elektronnu komertsiiu [On Electronic Commerce]: Zakon Ukrainy vid 03.09.2015 r. № 675-VIII. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19> (accessed 7 July 2019).
6. Kuzheliuk A.V., Stadniu, T.V. (2016) Internet-torhivlia: zdiisnennia ta oblik [Internet trading: implementation and accounting]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky* [Global and National Problems of Economy]. 2016. vol. 9. pp. 797 – 801 Available at: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/163.pdf> (accessed 10 July 2019).
7. Asadchev Yu. Osoblyvosti elektronnykh dohovoriv zghidno Zakonu Ukrainy «Pro elektronnu komertsiiu» [Peculiarities of electronic contracts according to Law of Ukraine On Electronic Commerce]. Available at: https://zib.com.ua/ua/122670-osoblyvosti_elektronnih_dogovoriv_zgidno_zakonu_ukraini_pro_.html (accessed 10 July 2010).
8. Zolotukhin O. (2017). Vlasna sprava: internet-torhivlia [Own business: Internet trading]. *Visnyk. Ofitsiino pro podatky* [Bulletin. Officially about Taxes] 2017. no. 42 (946). Available at: <http://www.visnuk.com.uac/uk/publication/100006259-vlasna-sprava-internet-torgivlya> (accessed 11 July 2019).
9. Pro platizhni systemy ta perekaz hroshei [On Payment Systems and Money Transfer]: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2346-III. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14/card2#Card>. (accessed 12 July 2019).
10. Elektronni hroshei: vydy i systemy. Diznaiesia, yaki elektronni hroshei dozvoleni v Ukraini, yak zdiisniuietsia obmin virtualnykh hroshei [Electronic money: types and systems. Learn what electronic money is permitted in Ukraine, how the exchange of digital cash is made]. Available at: https://bankchart.com.ua/e_banking/statti/elektronni_groshei (accessed 13 July 2019).
11. Olkhovyk O. (2015) Elektronni hroshei [Electronic money]. *Podatky ta bukhhalterskyi oblik* [Taxes and Accounting]. no. 101. Available at: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2015/december/issue-101/article-14160.html> (accessed 13 July 2019).
12. Poza konkurentsii: Nova poshta v try razy popularnishe inshykh sluzhb dostavky (infohrafika) [Beyond competition: New post is three times more popular than other delivery services (infographics)]. Available at: <https://rau.ua/novyni/novini-kompanij/rating-delivery> (accessed 13 July 2019).